

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Єдине число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-й пополудни.

Реданція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндортног
в пасажи і асстаба

Рукописи звертає лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а у наді-
сланім 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Промова Є. Е. краєвого Маршалка

при відкритті кр. Союму дня 28. н. ст. грудня 1897.

В хвили, коли сегорічний сойм збирає ся для наради над порученими єму статутом краєвими справами, годі не ствердити, що думка наша природною ходою справ занята політичним положенєм держави, котра в сій хвили находить ся в трудних і тяжких услівях.

Не тут місце говорити про поводи сего пересилєня і супроводних обставин, але певно буду речником всего краю і Союму, коли скажу, що найщирше бажаємо, щоби вже в найблизшій будуччині вернули відносини, котрі уможливили-б правильну діяльність конституційних уладжень державних, а передовсім уможливили законодавчим чинникам ті ухвали, які ми уважали все конечними для удержаня єдности і мугучости монархії, але заравом бажаємо, щоби уздоровленє відносин наступило на справедливих основах, котрі запевнили би на довший час державі спокій, повагу і силу, а народам і краям спроможність свобідного розвитку.

Серед тої політичної запутанини ми не маємо ані поводу ані спроможности звертати з дороги, якою ступаємо в інтересі держави і краю від почину конституційної ери а ми щасливі, що під прапором, котрому ми все були вірні, стає нині враз з нами більшість австрійских народів.

Прапор сей відомий в державі і краю, усьвячений тількикратними ухвалами Союму, прапор краєвої автономії, опертої на признаню прав та історичних традицій краю, автономії, котра все числила-б ся з єдністю держави і політичними обставинами монархії.

Сему прапорови останемо все вірними не лише длятого, що на сій дорозі єдино бачимо спроможність розвитку нашого краю згідно з єго минувшестю і окремішними єго услівями, але також і для того, що автономію країв уважаємо конечним услівєм успіхів і мугучости монархії.

Але нехай мені буде заравом вільно пригадати, що здійсненє сєї політичної програми залежить не лише від законодавства, але також від способу, як край, маючи вже нині автономічні права, виконувати і сповняти потрафить, отже передовсім від Союму, єго становища і діяльности.

Отже стараймо ся й надалше, щоби Сойм був дійсним і справдешним виразом інтересів і потреб краю, щоби передовсім зробив все, що від него залежить для заспокоєня сих потреб; бережучи прав більшости, котрі мусять бути основою конституційного житя, будьмо у виконуваню сих прав умірковані і врозумілі; доложім заходів для спокійного і прихильного розгляду всіх справедливих домагань і бажань меньшости, а увзгляднім то все, що згідне з інтересами краю; обороняючи власні права народні, сповняймо радо обовязки, які маємо для другої народности краю; останьмо все як доси вірними засаді, що Сойм, хоч в першій ряді мусять мати добро краю на бачности, не можуть ніколи забувати про потреби та інтереси цілости і держави і на останку стараймо ся пильно о те, щоби весь край з обрад і ухвал Союму перекопував ся, що лише тут найде найуспішнішу охорону своїх інтересів, се для нас, як думаю, все приступна дорога скріпленя власними силами основ автономії краю.

Бажаючи оцінити, о скільки Сойм сповняє свої обовязки що до цивілізаційного і еконо-

мічного поступу краю, мусимо числити ся з фінансовими засобами, якими орудуємо.

Ухвалою, минушого року постановленою, поручив Сойм краєвому виділови, щоби на основі даних, яких достарчить кр. Рада шк., розважив із становища краєвих фінансів, в якім часі і якими засобами міг би край дійти до того, щоби всі діти могли користувати ся шкільною наукою.

Подрібні обчисленя кр. Ради шк. предложєні Соймови виказують величезні суми, яких до осягненя сєї ціли було би потреба.

Після обчисленя Ради шк. треба би одноразового видатку 11½ мільона зр., а крім того видатку 1,200.000 зр. понад видатки обняті бюджетом на р. 1898 і понад щорічний нормальний зріст тих видатків, виносячий більш 100.000 зр.

Вже сї цифри показують достоту далеку і довгу дорогу, яку край відбутти має.

Ясність сих чисел має безперечно добру сторону, однак побоює ся, що сї числа могли би викликати в краю противний від бажаного наслідок, сеж бо річ природна, коли бачимо, як цілі, до якої змагаємо, дасть ся осягнути лише такими жертвами, котрих край не може двигати, можна би прийти до заключєня, що треба радше понехати сї заходи, котрі не можуть довести до ціли.

Уважаю се своїм обовязком вже нині остерегти перед таким заключєнем.

Від хвилі, коли Сойм ухвалив шкільний закон з 1873 р. в котрім висловив засаду, що в кожній громаді, де є 40 дітей обовязаних до шкільної науки, має бути заложена публична народна школа, приняв край зобовязанє, котре мусить сповнити; мусить отже найти засоби, котрі єму дадуть спроможність без нарушеня податкової сили людности, сповнити приняте зобовязанє.

Нема сумніву, що було-б се неможливим, коли-б край мав все орудувати сими жерелами доходу, якими нині орудує.

Коли-б однак мало так бути, треба би зречи ся не тільки достарчуваня шкільній всім громадам, але взагалі було-б неможливе інтензивніше діланє Союму як тепер в якім небудь напрямі.

Треба однак тямити, що правительство приобіцяло краям участь в консумційних податках, котрі мали для Галичини вносити 2 мільони. Забезпеченє сего жерела доходу і то забезпеченє в незмінній висоті є рішучим невідкличним домаганєм краю.

По придбаню сего доходу буде міг кр. виділ предложити Соймови потрібну програму по мисли втогідної ухвали, а тоді думаю, що цифри, котрі нині виглядають так тривожно для краю, приберуть форму, яка дасть ся приложити до засобів, якими край буде орудувати.

Однак є конечно, щоби правительство єю акцію краю вже нині підготовило утворенєм на разі двох нових семинарий учительских.

Немогу тут обминути ще одної замітки. Коли предложєні кр. Радою шк. дані виказують сумний факт, що ще 300.000 дітей не побирає шкільної науки, то з другого боку цифра 600.000 дітей, які в сій хвили побирають шкільну науку, свідчить про значний довершений вже поступ.

Бюджет, предложєний кр. виділом, є першим по довершеній сплаті всіх позичок емісійних і першим, в котрім між доходами нема державної субвенції з титулу сплати індемнізаційного довгу. Бюджет сей можна взагалі уважати нор-

мальним і звичайним, видатки в нїм уміщені є майже всі такими видатками, котрі будуть в будучих роках повтарятися, а і доходи є такі, на які можна числити в будучих літах.

Але власне з того насуває ся небезпечність, що коли деякі видатки, а особливо шкільні видатки в природі річи мусять щорічно зростати, найде ся Сойм вже в найблизших літах в неспроможности покривати недобір додатками до податків в тій самій що доси висоті, наколи не придбає иншого жерела доходу.

На сей рік є се ще зовсім можливо. Кр. Виділ предкладає обниженє додатків при ґрунтовім і домовім податку о 1 кр., а підвишенє додатку до державних податків безпосередних особистих о 5 кр. з причини, що підчас коли припис при ґрунтовім і домовім податку відбуває ся на основі давної висоти без відчисленя опустів, обчислювані будуть додатки від особистих податків в тій висоті, в якій они в дійсности будуть побирані.

Колиб однак Сойм признав властиві ріжницькі побирані додатків від ґрунтового і домового податку з одного боку, а особистого з другого боку, увзгляднити доперва по році, коли висліди податкової реформи що до краєвих доходів будуть відомі, було би задержанє на р. 1898. одноцільного додатку по 61 кр. зовсім можливе.

Хоч предложєнє правительственне в справі увільненя від особисто доходу податку від автономічних додатків до сего часу не є внесенє, уважав кр. виділ відповідним, прелімінувати в доходах 366.000 зр. яко відшкодованє від державного скарбу з сего титулу, допускаючи, що В. Сойм зрече ся побору автономічних додатків до особисто-доходу податку, позискуючи за ту ціну 10% пільги в ґрунтовім і домовім податку.

З приятністю могу зазначити, що акция краю що до будови льокальних залізниць в сїм році зробила не лише значні поступи, але й видала такі добутки, які позваляють глядіти з довірем і вдоволенєм в будуччину.

Відтак згадує маршалок між иньшим про відкрите залізниці Бірки-Грималів, що Тисна-Лупків в тих днях буде відкрита, а будова Делятин-Коломия має почати ся з весною 1898.

Нужда, яка навістила минушого року рільників, спричинила, що рільники з горячковим поспіхом розпочали в цілім краю роботи коло дренаваня піль.

В біжучім році здреновано під управою кр. інженерів 3000 моргів а 41 фабрик дренав було в руху.

Кр. Виділ по мисли втогідної ухвали предкладає внесенє, котрі забезпечили би потрібну скількість технічних сил в меліораційнім бюрі.

Протягом біжучої сесії перед кінцем сїчня предложить кр. Виділ проект регуляції Полтви, якого від довшого часу домагають ся громади і двірські обшари, котрих матеріальний бит неустанными виливами Полтви є просто загроженій.

Закон про регуляцію Дністра доси ще не має санкції.

Кр. Виділ має однак повну надію, що проект сей осягне протягом зими санкцію і з весною можна буде розпочати роботи.

Новий закон дороговий, котрий за кілька днів входить в жите, а дає повітам значно більші як доси засоби готівкою до будови і напра-

ви доріг, розбудить неперечно в повітах значний рух будівельний.

Супротив недотачі відповідно укваліфікованих інженерів, котрих повіти не можуть оплачувати так як край або держава, уважав кр. виділ властивим, достарчити повітам людей достаточо приспособлених а з меншими вимогами, котрі би направою доріг самостійно а будовою під доглядом кр. інженерів могли зайняти ся і в тій цілі представляє внесеня до утвореня при кр. виділі практичної школи кондукторів.

Кошт сеї школи буде незначний, а думаю, що зможе она віддати краєви а передовсім повітам дійсні і немалі прислуги.

В справі селяньського кредиту предкладає кр. виділ вдруге проєкт зміни статуту Банку для уможливленя комунальних позичок, котри ми би повіти підмагали задаткові і повітові каси щадничі, бо проєкт втотід ухвалений не одержав санкції.

Потреба сего кредиту є нагяча, бо в біжучім році в часті з ініціативи повіт. рад, в часті з ініціативи кр. виділу повстав цілий ряд кредитових інституцій а особливо щадниць, котрим повіти дорогою комунальних позичок бажають уділити кредиту.

В біжучім році повстало також певне число кас Райфайзена. Нема сумніву, що сї льокальні інституції можуть в найдогідніших услівях достарчити селянам кредити в менших квотах, але лише там, де найдуть ся в місци люди, що касою сумлінно і правильно управляти схотять і управляють.

Думаю отже, що є річею кр. виділу в границях кредиту В. Соїмом на ту ціль призначеного такі інституції підмагати там, де они наслідком місцевої ініціативи повстають і де мають услівя розвою.

Тимчасом не уважав би я відповідним штучно і шабльоново викликувати закладане кас Райфайзена, бо упадок кількох кас, котрих заряд находив би ся в невідповідних руках, міг би не лише членів одної каси наразити на шкоду, але і в сусідних громадах знеохотити людність і цілу акцію спинити на довший час.

В законодатнім напрямі предкладає кр. виділ побіч кількох поменьших внесень проєкт закона будівничого для сіл і менших міст і місточок, і проєкт трех законів аграрних о комасації ґрунтів рілних, о складі кр. комісії для вилученя чужих ґрунтів з лісів і заокругленя лісових границь і о діленю спільних ґрунтів і регуляції спільних прав ужиткованя і заряду.

Проєкт будівничого закона для сіл і малих місточок насував все для кр. виділу і Соїму значні труднощі.

Законодавець стоїть тут все супротив двох суперечних становищ, котрі годі погодити. Коли в проєкті стане ся на становищу нинішних сумних обставин, коли схоче ся се, що є, лише дуже незначно поправити, а в дійсности лише на дальші літа утревалити, то не може бути надії в будуччині до поправи будівельних відносин в селах і місточках, отже тоді не треба чудувати ся, що села і місточка будуть що хвиля жертвою поломини, не можна мати надії, щоби спосіб і услівя мешканя відповідали хоч би певній часті потребам здоровля і підносили людність що до цивілізації; з другого боку кожда радикальніша зміна будівничого закона стрічає велику неохоту в людности, призначеної до нинішних обставин від давних поколінь, боячи ся не без певної слушности коштів будови, а ще більше може секатур місцевих органів.

Кр. Виділ, котрий в многих постановвах впрочім був звязаний рішучим поглядом правительства, старав ся зайняти в предложенім проєкті посередне становище, допускаючи численні виїмки від засадничих постанов і пільги в певних обставинах, однак думав також, що ліпше наразити селянина на одноразовий впрочім незначний кошт, а зменьшити небезпечність огню, котра не тільки єму але і цілій осаді грозить.

Злий проєкт аграрних законів є першою пробою на поли кр. законодавства аграрного.

Соїм і край домагали ся від довшого часу внесеня тих законів, котрі первісно мали бути внесені яко предложеня правительственні.

Наслідком ініціативи кр. Виділу згодило ся правительство, щоби кр. виділ вніс сї закони яко свої.

У внесень сих був кр. Виділ звязаний засадничим законом комасаційним державним, наслідком чого не всюди міг признати автономічним властям таку інгеренцію, яку би повинні мати. Мимо того постановив кр. виділ внести проєкт закона з тим застереженем, що наколи держ. закон буде в автономічній дусі змінений, буде могла послідувати відповідна зміна кр. законів. Коли однак комасаційний закон зможе розбудити в краю комасаційний рух, віддасть він знамениті прислуги краєви. Закона про ділене ґрунтів спільних домагають ся від довшого часу в деяких околицях селяни, а особливо там, де спільні ґрунта з powodu положеня або натури почви не можуть бути відповідно вихисновані яко пасовиска а надають ся під управу рілну. Розділ таких спільних пасовиск доповнить поединче господарство селяньське, а в цілости збільшить рілну продукцію в краю.

Вже минушого року, відкриваючи соїм, заповів я внесеня о регуляції плат краєвих урядників і зміни в емеритальнім статуті. Маршалок поручає се прихильности соїму.

Хоч наш край сего року не був навіщений значнішими виливами рік, однак кліматичні обставини в значній часті краю а особливо неустанні дощі на весну і в часі жнив стали причиною значної непероди.

Кр. виділ з підмогою повіт. виділів зібрав по скінчених жнивах дані про розмір нужди в поодиноких околицях і місцевостях, на основі котрих удав ся до ц. к. правительства з просьбою о виеднане державної підмоги. Доси кр. виділ не є завідомлений про результат, який єго інтервенція віднесла; однак нема сумніву, що ц. к. правительство для навіщених неперодою в Галичині схоче признати запомогу. Заразом предкладає кр. виділ Соїмови зібрані дані що до розмірів нужди з внесенем призначеня квоти 100.000 р. на безворотні запомоги, котра то квота мала би в першім ряді бути ужита на публичні роботи в цілі достарченя людности зарібку. Предложена квота не може бути приложена до висоти шкоди, але до засобів, якими орудує край.

Бюджетові добутки біжучого року позволяють кр. Виділови преліминувати сей видаток в квоті 100.000 р. яко додатковий кредит на р. 1897 без спеціального покриття.

(По руски). Най мені вільно буде однакже тут додати, що на успішність запомоги впливає не лише квота якою орудує ся, але і спосіб, як єї розділяє ся, а взаглядно, як єї уживає ся. Ходити о те, щоби н. пр. то, що призначене має бути на цоміч в засіввах, дане було в відповідній хвилі і формі роздане справедливо, не після певної формулки, але тим котрі помочи найбільше потребують; ходити о те, щоби та запомога не була получена з стратою часу для обдарованих, з коштами і трудом. Колиж запомога має бути уділена на публичні роботи, то мусимо строго дбати о то, щоби ті роботи були ведені в таких місцях, де людність дійсно потребує роботи, бо не треба з запомогових фондів виконувати робіт публичних, котрі можуть бути для певної околиці хосенні, але котрі з огляду на природи сих робіт або на місце не можуть дати зарібку власне сій людности, котра єго потребує.

(Дальше по польски). На останку тямити треба, що в многих околицях краю власне в будучім році будуть так значні роботи публичні при будовах залізниць або регуляції рік що достарчуване людности тих околиць зарібку з фондів запомогових було би злишнім.

Відтак вніс Маршалок трикратний оклик в честь Цісаря, котрий палата з живостою повторила.

Вісти політичні.

»Lidove Noviny« берненьські принесли телеграму з Відня, в котрій так змальовано теперішнє положенє політичне. »Хотя бр. Гавч — сказано там — свій кабінет назвав неутральним урядничим кабінетом, то мимо того мусить він числити ся з більшостию парламентарною. В нарадах, які мав бр. Гавч на днях з послами Яворским, ґр. Дідушицким, дром Енґлем, Страньским, Пацаком, Герольдом, заступниками клубу полудневих Славян і католицкими людовцями, не сказав бар. Гавч нічого такого, з чого би

можна догодувати ся, що він наміряє управляти в дусі противнім автономії і рівноправности. Представителі більшости парламентарної прирекли, піддержувати в парламенті внесеня правительственні. Розпорядженя язикові мали би бути змінені, але аж по сесії соїму чеського. Чеський соїм возьме проте на ново під обради закон язиковий для автономічних властей і то на основі тих принципів, на які згодились представителі обох народів в минувшій сесії. Відповідно до сего закону язикового для властей автономічних буде відтак видане розпорядженє язикове для властей державних. Правительство має притім надію, що Чехи відступлять від жаданя, щоби веї урядники чеські мусіли знати оба краєві язика. Рада державна мала би відтак зібрати ся коло 24. лютого. Як опозиція відступить від обструкції, то кабінет не буде змінений. Наколи би однакже обструкція продовжала ся, то президент кабінету зложить міністерство парламентарне, котре відтак розв'яже раду державну і розпорядить обсилку нового парламенту через соїми краєві, як се було перед 1873 роком. Все те має перевести ся до мая 1898 р. Нова рада державна заняла би ся відтак дефінітивним договором з Угорциною. »N. fr. Presse« подаючи сю телеграму »Lidovix Novin«, додає, що ся вість лежить вправді в намірах автономістів, але є неімовірною.

»Linzer Volksblatt« дра Ебенгоха приніс статью, в котрій між иньшими сказано: »Національна борба нарушила повагу правительства і центрального парламенту. З напруженем всіх сил і з пожертвованем стояли ми (католицкі людовці) здалека від сего національного руху, щоби нашу дорогу вітчину оберекти перед окликом єї внутрішних і виїшних ворогів: »Тут Славяни, тут Німці!« Католицкі послы альпейских країв прилучили ся до автономної більшости, щоби плекати добро всіх народів австрійских через мирне спільне діланє. І на будучність не зійдемо з того становища. Ми не уляжемо тероризмови наших противників. Але з другої сторони мусимо висказати жаль, що наші приятелі самі утрудняють нам становище наше при них. Ми не можемо затаїти поважних сумнівів, які викликали посеред нас славянські торжества братаня, як і ті резолюції, що запали на чеських зборах мужів довіря в Празі. Приязними телеграмами поздоровними ми не можемо вдоволяти ся. Ми стоїмо вправді при принципах, виявлених в начерку адресовім до корони, але дальше не підємо. Для того кличемо до наших приятелів політичних, щоби они в інтересі принципів більшости, в інтересі мира народів австрійских і в інтересі держави не переступали границь умірености і не подали ся на бистру струю національного радикалізму. Більшість парламентарна мусить мати заєдно на оці австрійскість. Кабінет бар. Гавча яко неполітичний надає ся дуже добре до того, щоби удержати повагу держави і привернути лад в парламентарнім житю. Як се правительство не зможе привернути ладу, то тим менше удалось би се кабінетови парламентарному. Хоч перші проби примиреня Німців не повели ся, то таки треба до того змагати, щоби Німців успокоїти без обидженя Чехів, а Чехів вдоволити, не ускоривши Німців. Бар. Гавч має за собою довголітні досвіді, а о єго добрих намірах не сумніваємо ся. Треба буде конче віднайти золотий середущий шлях, котрим треба іти народам австрійским. Народи ті тужать за спокоєм і миром. Они домагають ся широких суспільних реформ, і мирного розвою і надіють ся, що цісарське правительство виведе їх з економічної і політичної кризи«.

3 Соїму.

Засіданє отворено по 12 годині в полудне. Посли явили ся майже в повнім числі. Публика виповнила щільно веї галерії і льожки; явило ся поважне число замісцевої публики. По промовах маршалка краєвого Ст. Баденього і намістника князя Санґушки почали ся галерії опорожнювати, так що при кінці засіданя перед 3 годиною галерії були зовсім порожні. Промову маршалка краєвого містимо днесь, а промову кн. Намістника з недотачи місця мусимо відложити до завтра

Намістник привітав послів обох народів в імени правительства, і звернув увагу, що устає субвенція держави за індемнізацію. Треба проте добре застановити ся, як покрити взростаючі щорічно видатки. Запомоги уділить правительству Галичині 300.000 зр. Відтак обговорював подрібно шкільні справи.

При кінці бесіди, повідомив князь намістник палату о резигнації Ем. Кардинала Сембратовича з достоїнства заступника маршалка краю, згадав о найвищим признаню цісарським, котре переслав монарха Еміненції за єго довголітню і хосенну працю..., в кінці з жалем підніє, що найвищий достойник церкви, котрий тішив ся в цілім краю і монархії високим поважанем і симпатією всіх верств суспільности по причині недуги не може брати участі в працях сойму. Заразом повідомив, що цісар іменував заступником краю маршалка Преосв. Еп. Константина Чеховича, з Перемишля.

На се забрав голос маршалок крайвий і зворушеним голосом підніє заслуги Ем. Кардинала, згадав про ті щасливі хвилі, коли то висока палата мала ту честь витати посеред себе особу Кардинала, окружуючи Єї завсїгди найвищою почесністю і синівською любовію. Вкінці виразив, що ціла палата і край бажає як найсердечнійше, щоби Ем. Кардинал повернуло до повного здоровля і сил так, щоби ще могли брати участь в нарадах сойму. Бесіду маршалка переривала палата рясними і горячими оплесками, а на лицах послів видно було щирий жаль. Повідомлене про номінацію Преосв. Еп. Чеховича відемаршалком приняла палата радісними оплесками.

Перший забрав голос п. Яворський і поставив наглядче внесенє о висланє адреси до Корони. В справі мотивованя внесеня уділено голосу п. Яворському. Мотивованє п. Яворського було коротке, почім говорив п. Гр. Войтїх Дідушицький, щоби підперти внесенє Яворського.

Маршалок мусів звернути увагу бесідника, щоби ограничив ся лиш на мотивованє наглядчости внесеня. Супротив того заявленя маршалка бесідник зрезигнував з голосу.

Посол Барвіньский забрав також голос в тій справі і домагав ся, щоби в евентуальній адресі краю сойму виразно було зазначене становище руского народу, єго потреби національні, культурні і економічні. В кінці поставив реальне внесенє, щоби до адресової комісії вибрано руских послів, відповідно до числа руского народу замешкуючого Галичину. В тій справі сказав ще пару слів і п. Окуневський противлячи ся наглядчости.

П. Щепановський в довшій промові зазначив, що внесенє о висланє адреси є єму симпатичне. Найбільше тішить ся, що се внесенє поставив п. Яворський, котрий має новагу в Колі польським і краю. Бесідник годить ся на внесенє і на наглядчость, а притім підносить, що Поляки в виду заколотів в монархії не будуть поводити ся хвилевими користями, але будуть мати завсїгда взгляд на добро монархії, в котрій живуть. При тїм однак не вільно Полякам відступити від основ народної політики, котра містить ся в свободі, справедливості і увзглядненю справедливих потреб всіх верств населеня. Та до правдивої свободи потреба поводити ся не пристрастями, але треба признаня найвищої моралі і совісті, в противнім разі настає тероризм. В імени лївиці поставив внесенє.

Внесенє Щепановського звучить:

Зваживши, що Сойм королевства Галичини і Володимирії з В. кн. Краківским від початку єри конституційної домагав ся розширеня автономії краю відповідно до єго народного становища і економічних інтересів;

зваживши, що належитий розвій краю нашого через довгі літа занедбуваного залежить в значній часті від тривалого увзглядненя єго народної, суспільної і економічної відрубности, отже від здійсненя засад автономії;

зваживши, що також в бесіді троновій, котрою отворено теперішню каденцію Ради дер-

жавної, уміщений був уступ о розширеню обсягу діланя Соймів;

зваживши, що Коло польське враз з більшостию Ради державної, представляючою значну більшість народів, замешкуючих Австрию в проєкті адреси освідчило, що численні і поважні жаданя тільки тоді з успіхом і в належитім часі можуть бути розв'язані, сли перетяжена Рада державна дізнаєть пільги а Соймам і краям відповідно до давних історичних традицій признаний буде більший круг діланя, і що Палата, узнаючи важність автономії королевств і країв з радістю дасть Соймам средства матеріальні до осягненя їх цілий;

зваживши, що наслідком прикрих подій в радї державній ані розширеня обсягу соймового ані лучше вивінованє королевств і країв не наступило;

зваживши, що незалагодженє тих справ грозить будучому розвоєви цілої господарки краю і унеможливає дальші інвестиції шкільні і економічні;

Високий Сойм зволить ухвалити адресу до Наймилостивішого Монарха.

На тїм засіданє замкнено перед 3-ою годиною по полудни.

Новинки.

— Філія «Просвіти» в Товмачі скликає загальні збори на день 30-го грудня с. р. о 10-ій годині в сали Ради повітової в Товмачі. На сих зборах буде два виклади о господарських справах.

— Радикальне віче відбуло ся в Перемишлі дня 26-го грудня с. р. На віче явило ся значне число учасників, особливо рускої місцевой і доколичної інтелігенції. Предсідателем був пос. Новаковський. Про політичну ситуацію говорив пос. Яросевич і виступив проти автономії країв, заявляючись за автономію народів. Промовляв також за поділом Галичини на часть руску і польську. Ухвалено в тїм дуєї резолюцію як також домагано ся розв'язаня парламенту, розписаня нових виборів і потягненя до одвічальности всіх урядників, що в часі послїдних виборів допускали ся незаконностей.

— Ц. к. Дирекция залїзниць державних оповіщує: Ч. 75780/V. При виїзді поїзду ч. 13 з Золочева в ночи з 23-го на 24-го вискочила з шин на зворотниці виїздовій перша з двох згаданих поїзд ведучих машин. Через се опізнив ся сей поїзд о 2 години і 40 мін. З подорожних як і персоналю ніхто не скалічений, возів не ушкоджено.

Ч. 75851/VI. Застановленє обмеженя дотично приминаня товарів і речинців за- і виладованя тихже. За дозволом ц. к. Міністерства залїзниць з дня 16-го падолиста с. р. тут оповіщенєм з дня 19-го падолиста с. р. Ч. 67310/VI по мисли §. 55 (1 і 2) і §. (7) регуляміну руху заведе-нє обмеженя дотично приминаня товарів як також речинців за- і виладованя тихже знесено з днем 24-го грудня с. р.

— Нещастє з оружєм. На самий святий вечер лучив ся у Відні на Марягільф нещасливий випадок. За варстату одного майстра токарского приїшло кілька приятелів єго ученика іменем Суби. Один з тих приятелів, Марці, бавив ся револьвером, котрий вистрілив так нещасливо, що положив Субу трупом на місці. Марці видаючи, що застрілив свого приятеля, звернув револьвер до себе і на місці упав неживий.

— Шкільництво в Росії. Російські дневники провінціональні наводять деколи нечувано цікаві теми для учеників на вправи письменні, — правдиві суріоза. В 5-ій класї одной школи реальної задано ученикам вправу на тему: «о значіню самовара в справі з'єдиненя людей». В школі знов женській, що була зачиненим пенсіонатом, звелено учениням 3-ої класи писати: «О значіню дневників в розвоє суспільности». Учениці найшли ся в клопоті: дневники в пенсіонаті були строго заказані, якжеж ту о них писати! В 1885 р. ученики 6-ої класи в Реві в письменній задачі порівнували «битву куликівску з водоспадом Родану... То факт. І ученики писали.

— Суди воєнні в практиці. В Празї розійшла ся вість, що один офіцер в часі революційних розрухів в Празї видав розказ підофіцерови, що провадив відділ войска, щоби стріляв острими набоями до людей. Підофіцер Чех не зрозумів розказу і просив офіцера о повторенє єго почески. За сей злочин бідачиска поставлено пе-

ред воєнний суд і засуджено на десять літ в'язниці в твердині в Літомерицях.

— Противники православя. Після урядових дат — пишуть Мір. Отголоскі — раскольники в меньшій або більшій числі находять ся у всіх православних диецезиях європейської і азійської Росії. Найбільше перебуває їх над Волгою, особливо в губ. нижно-новгородській (70.000), саратовській (звнш 52.000), самарській (звнш 81.000), дальше ідуть: віятська (72.000), чернигівська (50.000), полоцка (82.000), а на Сибірі: іркутська (30.000), тобольська (55.000) і томська (82.000). Найбільше осіли раскольники над Доном, де їх число досягає до 106.000 голов.

— Дивна причина самоубийства. Перед кількома днями відбула ся в Парижі розправа против кількох низших урядників міністерияльних котрі допускали ся обманьств, продаючи за дорогої гроші відзначеня академічні, т. зв. «пальми», котрі у Франції надають ся ученим за заслуги на поли науки і котрі о многу легше можна одержати як відзначенє печетної легії. Отже з тим процесом стоїть в звязи самоубийство Кароля Жоана, професора ліцея в Каен. Він полипив такий лист: «Пане комісарю! Як раз перечитав я процес о обманьства з академічними пальмами і та справа цілком мене прибила. Сорочок літ трудив ся я при ліцею в Каен і аж по побороєну великих перепоп і трудів удалось мені одержати академічне відзначенє і стати офіциром академії і публичної науки. Тепер же я на жаль побачив, що відзначеня, які я ношу, не мають ніякої вартости, бо з ними допускають ся обманьства і багато людей, що не мають до того ні найменьшого права, носить їх і величає ся ними публично. Відбираю собі жите, бо не хочу довше жити в такім з деморалізованім століттю».

Вісти з Еп. Перемиської.

На конкурс з речинцем до дня 5-го н. ст лютого 1898 р. виставлена парохія Смільник дек яслиського. — Канонічну інституцію дістали оо. Волод. Хоміцький на Дальову дек яслиського а Конст. Федів на Шумяч дек височанського. — До канонічної інституції завізвано о. Гавр. Гнатипака на Криницю дек мушинського. — Самостійне сотрудицтво в Кальниці дек ольховецького дістав о. Волод. Дуркот.

Телеграми.

Відень, 27. грудня. Еміненція Кардинал Сембратович зрезигнував з достоїнства заступника маршалка краю сойму у Львові. Цісар приймаючи резигнацію висказав найвище признанє Еміненції Кардиналови за єго повну благодатних успіхів діяльність. Відемаршалком іменував цісар Преосвященного Епископа Чеховича, з Перемишля.

Відень, 28. грудня. Гр. Гуїн, посол до ради державної, член німецько-католицької партії лядової зложив мандат.

Загально уважають, що причиною зложеня мандату є агітація за солідарністю німецькою, яка зростає в консервативних клябах.

Будапешт, 28. грудня. На вчерашнім засіданю палати послів промавляло трох послів з обструкції. По замкненю засіданя відбуло сторонництво независимих нараду. Результат наради держать в тайні. Правдоподібно сторонництво те залишить обструкції, щоби не приневолувати правительства до видаваня угодного закона дорогою королівських розпоряджень.

Софія, 28. грудня. Вчєра замкнено «Собраніє». Князь подякував репрезентантам народу за їх патріотизм і печальність о добро вітчизни і за труди в нарадах.

Атини, 28. грудня. Тутешнє письмо «Гестія» доносить, що грецке правительство трактує з австро-угорским правительством в справі позисканя офіцирів, маючих підоймити ся організації грецької армії.

Відень, 28. грудня. В віденській поліції наступили зміни. Президент Стайскаль пішов на емеритуру, а наслідником єго іменовано Габрда, радника двору.

Гамбург, 28. грудня. Стан здоровля Бісмарка погіршає ся. Бісмарк терпить на безсонність і болі в погах.

Встрикуване і кабзулки з

„МАТІСО“

від давна уживані і знаменитим успіхом увінчані средства.

Ціна фляшки з приписом ужитя 40 кр., кабзулок 80 кр.

Головний склад в аптиці

161 105-?

Жигм. Рукера

під „Срібним орлом“ у Львові.

Цінник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 28. грудня 1897.

I. Акції за штуку.

Зеліз. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.	215	—	218	—
Зеліз. Львів-Черн.-Ясси по 200 зл. вальсрбл.	282	—	285	—
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.	380	—	390	—
кред. гал. по 200 зл. в. ав.	—	—	210	—
Гарбарні в Ряшеві по 200 зл. в. ав.	200	—	210	—
Фабрики вагонів в Сяноку перед тим Лпінського по 500 кор. в. ав.	250	—	260	—

II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.

Банку гіп. г. 5 ⁰ / ₁₀ в. ав. з 10 ⁰ / ₁₀ пр.	110	20	110	90
" " " 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀ " льос в 50 л.	100	—	100	70
" " " 4 ⁰ / ₁₀ " в 601 по 200 К.	96	70	97	40
" краєв. 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀ в. ав. льос в 51 л.	100	50	101	20
" " " 4 ⁰ / ₁₀ в. ав. льос в 57 л.	97	50	98	20
Т (в. 1) сд. гал. земс. 4 ⁰ / ₁₀ (першаеміс.).	97	50	98	50
" " " " 4 ⁰ / ₁₀ льос в 41 ¹ / ₂ літ	97	50	98	20
" " " " 4 ⁰ / ₁₀ " в 56 літ	97	10	97	80

III. Обліги за 100 зл.

Гал. фонду пропінан. 4 ⁰ / ₁₀ в. ав.	97	80	98	50
Буков. " " 5 ⁰ / ₁₀ " "	102	75	—	—
Комунальні Банку кр. 5 ⁰ / ₁₀ (2 ем.)	102	10	102	80
" " " 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀ (3 ем.)	100	10	100	80
Зелізниця льокальні 4 ⁰ / ₁₀ по 200 кр.	96	50	97	20
Іозички краєв. 6 ⁰ / ₁₀ ва. з року 1873	103	—	—	—
" " " 4 ⁰ / ₁₀ " " 1891	—	—	—	—
" " " 4 ⁰ / ₁₀ по 200 кор. з р. 1893	97	80	98	50
" м. Львова 4 ⁰ / ₁₀ по 200 кор.	97	—	97	70

IV. Льоси.

Міста Кракова	25	25	27	25
" Станиславова	42	—	—	—

V. Монети:

Дукат цсарський	5	62	5	72
Наполеондор	9	49	9	59
Пів-імперіал	9	55	—	—
Рубель російський срібний	1	20	1	25
" паперовий	127	50	128	50
1 0 марок німецьких	58	55	59	—

Розклад їзди поїздів залізничних обовязуючий від 1-го жовтня 1897.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	7:30	з Іцкан		6:00		до Підволочиск з голови двірця	
	7:50	" Янова		6:10		" Іцкан	
	7:52	" Тернополя на Підзамче		6:15		" Підволочиск з Підзамча	
	8:05	" Лавочного		6:45		" Іцкан	
	8:15	" Тернополя і Бродів на головний дворець		8:40		" Кракова	
	8:25	" Сокаля		8:50		" Янова, Калуша, Хирова	
	9:10	" Кракова		9:20		" Скольного	
	10:35	" Ярослава		9:25		" Сокаля	
	1:15	" Янова		10:05		" Підволочиск з головного двірця	
1:30	—	" Кракова		10:27		" " з Підзамча	
	1:40	" Скольного Стрия, Калуша, Хирова		10:45		" Іцкан	
1:50	—	" Черновець		1:55		" Підволочиск з головного двірця	
2:15	—	" Підволочиск на Підзамче		2:08		" " з Підзамча	
2:30	—	" " головний дворець		2:40		" Черновець	
	5:25	" Сокаля		2:50		" Кракова	
	5:35	" Підволочиск на Підзамче		3:05		" Стрия	
	5:45	" Іцкан		4:40		" Ярослава	
Ніч				Ніч			
	3:04	з Підволочиск на Підзамче		4:40		до Кракова	
	3:30	" " " головний дворець		5:20		" Лавочного	
5:10	—	" Кракова		6:24		" Янова лиш в будні дни	
	6:00	" Підволочиск на головний дворець		6:45		" Кракова	
	6:55	" Кракова		7:05		" Сокаля	
8:45	—	" Кракова		7:25		" Тернополя з головного двірця	
	9:10	" Іцкан, Бергомету з виїмком понедїлка		7:30		" Лавочного	
	9:30	" Кракова		7:47		" Тернополя з Підзамча	
	9:43	" Підволочиск на Підзамче		7:48		" Янова	
	9:50	" Іцкан		10:30		" Іцкан	
10:00	—	" Підволочиск на головний дворець		10:50		" Кракова	
	10:20	" Стрия, Хирова		11:00		" Підволочиск з головного двірця	
	12:10	" Лавочного		11:37		" " з Підзамча	

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Ц. к. уприв. галицький акційний Банк Гіпотечний у Львові.

ОГОЛОШЕНЄ.

На підставі упоравження уділеного 29-ими звичайними Загальними Зборами акціонарів, з дня 24-го цвітня с. р. ухвалила Рада надзираюча ц. к. уприв. галицького акційного Банку гіпотечного на засіданю з дня 15-го падолиста с. р. дальше збільшене капіталу акційного о один (1) міліон зр. в. а., видаючи 5.000 нових по 200 зр.

П. Т. акціонарі Банку гіпотечного мають право піднести на кожних 6 штук акцій I нову акцію по ціні 280 зр. з купонами, з котрих перший плачений буде дня 1. січня 1899.

Дробів не увзглядняє ся.

Право побору можна виконати в протягу місяця січня 1898 до дня 31-го включно, по упливі того терміну право то безусловно вигасає.

П. Т. акціонарі, котрі, котрі хочуть користати з того права, мають найпізнійше до дня 31-го січня 1898 с. р. злжити свої акції в касі нашого Заведеня, в ціли остемпльованя і злжити приписану вплату в квоті зр. 280 від штуки разом з 5% відсотками за час від дня 1-го січня 1898 до дня довершеної вплати, як також належитість стемплеву по 2 зр. 50 кр. від штуки.

П. Т. акціонарі можуть тую трансакцію перепровадити також за посередництвом наших Філій в Кракові, Тернополи і Чернівцях.

Львів, дня 1-го грудня 1897.

Н. В. В ціли остемпльованя акцій вистане предлженє плащків без аркушів купонових.

Ц. к. упр. гал. акційний Банк гіпотечний.

Учитель орган руского Тов. педагогічного двотижневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

АГЕНЦІЯ ЧАСОПИСИЙ А. ЛЯНДОВСКОГО

у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель) приймає передплату на всі часописи у всяких язиках і доставлює їх до дому без всякої доплати.

ГАРМОНІОМ

до науки співу церковного виготовляє спеціально парова фабрика інструментів

Івана Сливинського

у Львові, ул. Коперника ч. 16. За порукою дає на рати. Прошу жадати цінника.

Іван Сливинський фабрикант органів і гармоніюм у Львові.

205 2—15

Дмитро Затурский

порукає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дїтий

у Львові, улица Коперника ч. 5.

Виріб тревалий і елегантний. Ціни умірені. Замовленя з провінції залагоджує відвотною почтою.

140 26—140

1000 туток цигаретових за 1 зр. порукає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

Львів, улица Галицька число 12. Замавляючим 5.000 туток разом опаковане і відсилка франсо.

143 ЦЕРАТИ 36-36

в великім виборі дивани, хідники, капи, портіери, матерії на меблі, всілякі обитя повозові і сукна порукає найдешевше

СТЕФАНІЯ ВИШИНСЬКА

Львів, Коперника 16.

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25.,

(I. поверх)

приймає всілякі замовленя і виготовляє їх з гудом і елеганцією після найсвіжіших журналів.